

A Fővárosi Ítéltábla a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... felperesnek dr. ... jogtanácsos által képviselt ... alperes ellen szállítási szerződésből eredő díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2013. május 29. napján kelt 29.G.42.018/2011/47. számú ítélete ellen az alperes részéről 48. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 265.000 (Kétszázhatvanötezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Felperes a keresetében előadta, hogy közbeszerzési eljárás nyerteseként 2006. szeptember 12-én szállítási szerződést kötött az alperessel 90.000 tonna (+/- 40 %) tapadásgátlóval kevert, ömlesztett útszórósó beszerzésére és az ajánlati dokumentációban nevesített telephelyekre történő leszállítására. A szállítmányonkénti súlyt felperes mérlegjeggyel tartozott igazolni, melyben foglalt adatok megfelelőségét az alperes szűrőpróbaszerűen ellenőrizte, ennek során gond nem merült fel. A 2007. január 1-től 2009. december 31-ig tartó szerződés módosítását kezdeményezte az alperes a 2010. július 27-én kelt levelében, a felperesi mérlegelésen felül további, általa meghatározott telephelyen történő mérlegelést írt elő, akként, hogy a fuvarfeladatot végző tehergépjárműveket üresen és rakott állapotban is le kellett mérni. A felperes a szerződésmódosítást annak közlésével fogadta el, hogy az előírt mérlegelés megnöveli a szállítási időt és a megtett utat, így az ebből eredő többletköltségek megtérítésére igényt tart. Felperes a kért mérlegeléseket elvégezte, melyekre hivatkozva 2011. január 28-i fizetési határidővel bruttó 6.245.110 forintról sorszámon, 2011. április 30-i fizetési

határidővel bruttó 3.131.068 forintról sorszámon, bruttó 1.947.500 forintról sorszámon számlát állított ki, melyek teljesítését az alperes megtagadta. Felperes álláspontja szerint az eredeti szerződésnek megfelelően az átadáshoz kapcsolódó mérlegelési költséget neki kellett viselnie, azonban a szerződésmódosítással igényelt további mérlegelés költsége a Ptk. 283. § (3) bekezdése szerint átvételi költségként az alperest terheli. Elismerte, hogy magának a többletmérésnek a díját az alperes egyenlítette ki, de a megjelölt mérlegelési helyre történő eljutással oda- és visszaút megtételére kényszerült, a többlet idő és útfelhasználás folytán fuvarozási többletköltsége keletkezett, melyet a Ptk. 201. § (1) bekezdése, 240. § (1) bekezdése és 379. § (1) bekezdése alapján az alperes megfizetni tartozik. Mindezek alapján a felperes mindösszesen 11.323.678 forint és ebből 3.131.068 forint, valamint 1.947.500 forint után 2011. április 30. napjától, 6.245.110 forint után 2011. január 28-tól a kifizetésig járó, a törvényes késedelmi kamat megfizetésére támasztott igényt; a követelése alátámasztására - többek között - csatolta a perbeli szerződés teljesítése érdekében ... Kft.-vel kötött alvállalkozási szerződést, valamint az alvállalkozó által kiállított számlákat és fuvarleveleket, továbbá az azokhoz kapcsolódó kimutatást.

Alperes 1.067.838 forint általa elismert követelést meghaladóan a kereset elutasítását kérte. Teljes egészében vitatta a 6.245.110 forintos és 1.947.500 forintos számlakövetelést, hivatkozva arra, hogy az ehhez tartozó fuvarfeladatok esetén a mérlegelést - alperes díjazása mellett - a ... Kft. és a ... Kft. végezte el. A 3.131.068 forintos számlakövetelésből - a 2011. augusztus 8-án kelt levelében részletezett számításnak megfelelően - 1.067.838 forint követelést ismert el. Állítása szerint a felülmérlegelés helyeként az adott szállítás végleges telephelyéhez legközelebb eső helyszínt adta meg, ezért felperes lehetőség szerint útba eső helyen végeztethette el az ellenőrzést. Vitatta az alvállalkozói kimutatásban és az annak alapját képező fuvarlevelekben rögzített adatok helytállóságát, kifogásolta, hogy az alvállalkozó által kiállított számlában szereplő 200 forintos egységárhoz képest a felperes 250 forintos egységárral számolt. A 3.131.068 forintos számlakövetelés vonatkozásában vitatta azt is, hogy a fuvareszközök indokolt útvonalon haladtak, állítása szerint a megtett út lerövidíthető lett volna.

Az elsőfokú bíróság 2013. május 29. napján kelt 29.G.42.018/2011/47. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 11.025.150 forintot és 6.245.110 forint után 2011. január 28. napjától, 4.780.040 forint után 2011. április 30. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű késedelmi kamatát, továbbá 1.566.121 forint perköltséget; megállapította, hogy az ítélet 1.067.838 forint vonatkozásában előzetesen végrehajtható. A lefolytatott bizonyítás eredménye alapján megállapította, az eredeti megállapodás szerint az átadás költségeit, az e körbe tartozó mérlegelés díját a felperesnek kellett viselnie, a szerződésmódosítást követően felmerült további mérlegeléssel járó többletköltség azonban - miután az alperes érdekkörében merült fel - őt terheli. Az ajánlati dokumentumban megadott telephelyekre történő szállítás képezte felperes

szerződéses kötelezettségét, a máshová történő fuvarozások költségeit a közbeszerzési ajánlati ár sem tartalmazta. Az alperesi díjviselés további alátámasztására szolgál, hogy maga is elismert az érvényesített követelésből 1.067.838 forint többletköltséget.

Az elsőfokú bíróság a felperes által igényelt többletköltség felmerültét, indokoltságát igazságügyi szakértő bevonásával vizsgálta; ... igazságügyi szakértő alap- és kiegészítő szakértői véleménye alapján megállapította, hogy az ... úti, a ... úti és a ... úti telephelyre történő szállítással kapcsolatban felmerült, azaz az és sorszámú számlákban érvényesített 6.245.110 forintos, valamint 1.947.500 forintos díjigény indokolt és megalapozott. Az sorszámú számlába foglalt követelés vonatkozásában a kiegészítő szakvélemény, a ... Központ tájékoztatása, valamint a lefolytatott tanúbizonyítás eredménye alapján arra vont le következtetést, hogy a követelés 2.832.540 forint erejéig jogszerű, figyelembe véve azt is, hogy a felperes maga is elfogadta a szakértő által kalkulált 816 forint + áfa/tonna egységárat. Ezen követelés körében alperes védekezésére tekintettel, mely szerint a fuvareszközök indokolatlanul a hosszabb útvonalon közlekedtek a ...i telephelyre, vizsgálta felperes alvállalkozójának útvonalválasztását. A ... perben beszerezett nyilatkozata, valamint a 92/2011. (XII. 30.) Fővárosi Közgyűlési rendelet és annak 5. számú melléklete alapján megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a szakértő által is javasolt rövidebb útvonal esetén behajtási hozzájárulást kellett volna kérni, tekintve, hogy az alvállalkozók gépjárműve a 12 tonna megengedett össztömeget meghaladta. Ezen behajtási hozzájárulás beszerzése azonban többletidőt, költséget eredményezett volna, melynek viselése nem várható el a felperestől, tekintettel arra, hogy a többletmérlegelési igény az alperes érdekkörében merült fel. Utalt arra is, hogy az önkormányzati rendelet 5. §-ában foglaltak szerint a perbeli gépjárművek rövidebb úton közlekedése azért sem lett volna lehetséges, mert a behajtási hozzájárulás akkor adható meg, ha a célállomás van a korlátozott övezetben. A meghallgatott tanúk vallomása alapján bizonyítottan fogadta el az elsőfokú bíróság, hogy a fuvareszközök a felperes által állított hosszabb útvonalon közlekedtek a ...i telephelyre, nevezett tanúk egybehangzóan nyilatkoztak erre, az alperes által indítványozott tanú nem minden esetben és nem minden útvonalon kísért a járműveket, a szembesítés során nem is emlékezett mindegyik fuvarozóra. Így bizonyítást nyert, hogy a többletmérlegelés helyszínére a fuvareszközök a felperes által állított hosszabb útvonalon haladtak, illetőleg onnan közelítették meg az alperesi telephelyet.

Mindezt az elsőfokú bíróság a keresetnek túlnyomórészt helyt adott és a perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben a részbeni megváltoztatását, az általa elismert követelést meghaladóan a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a 2006. szeptember 12-i közbeszerzésen alapuló szállítási szerződés szerint felperest terhelte a Ptk. 283. § (3) bekezdése értelmében az áru átadásával járó valamennyi költség, így a mérlegelés költsége is. Iratellenes annak megállapítása, hogy az alperes a 2010. július 27-i levelében a felek közötti megállapodás módosítását kezdeményezte. Az F/21. sorszám alatti levél azért sem minősíthető akként, mert az okiratot aláíró Gaál József anyagbeszerzési és

beruházási igazgató nem volt egyedüli aláírási joggal felruházott alperesi képviselő, ennek alátámasztására a levél megírásakor érvényes aláírási címpéldányt csatolt. Felperes a keresetében nem a többletmérlegeléssel kapcsolatos, hanem az annak folytán felmerült többletfuvarozási költségeit érvényesíti. Ezzel szemben a 2010. július 27-i levél azt tartalmazza, hogy a mérlegelés költségei az alperest terhelik, tehát egyértelműen a mérlegelés mint művelet költségnek a viselését vállalta az alperes. Kifogásolta, hogy felperes nem bizonyította a többletfuvarozási díj alvállalkozó részére történő megfizetését. Emellett az alvállalkozó által készített összesítés - melyre a felperes a követelését alapozza - nem kétséget kizáró okirati bizonyíték; nem hagyható figyelmen kívül, hogy a kirendelt igazságügyi szakértő alapszakvéleménye szerint a felperes által becsatolt fuvarlevelek legtöbbször a fuvaridő nincs, vagy nem megállapíthatóan van feltüntetve. Előadta továbbá, hogy a felek közötti sószállításra vonatkozó szerződéssel kapcsolatban büntetőeljárás van folyamatban, az eljáró hatóság az alperesnél lévő valamennyi iratot lefoglalta, ezért indítványozott megkeresést, a válaszirat azonban az első fokú ítélet meghozataláig nem érkezett meg, így a tényállás felderítetlen maradt.

Felperes a fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását, alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Álláspontja szerint a fellebbezés irattellenes, mert felperes az első fokú eljárás során nem tette vitássá, hogy a mérlegelési művelet díját az alperes kiegyenlítette a mérlegelést végzők részére, a jelen perben érvényesített igény többletfuvarozási költség. Alaptalan a szerződés- módosítás hiányára előadott fellebbezési érvelés is, a perben bizonyította, hogy az alperes igényelte a kontroll ellenőrzést, felperes vállalta, hogy ennek megfelelően teljesít, többletköltsége áthárítása mellett, így a szerződést közös megegyezéssel módosították. Véleménye szerint miután alperes kifejezett utasítása volt a kontroll mérlegelés - melyet a fuvarszközök rakott és üres állapotában is el kellett végezni - az ezzel felmerülő költség az alperes érdekkörébe eső okból keletkezett, így megegyezés nélkül is az alperest terhelné. Tekintve, hogy a megrendelői igénymódosulás közlését követően felperes haladéktalanul jelezte azt, hogy ez többletköltséggel jár, alperes tisztában kellett, hogy legyen ezen költségek felperesi felszámításával, ennek tudatában nevesítette a mérlegelés helyszínét. Érdektelen a képviseleti jog hiányára vonatkozó érvelés; az üzleti tárgyalások és a szerződéskötés során alperest végig az anyagbeszerzési és beruházási igazgató képviselte, felperesnek nem volt kötelezettsége aláírási joga ellenőrzése. Továbbá a többletmérlegelés elrendelését nemcsak a fellebbezésben nevezett személy, hanem más, alperes képviseletére vélelmezhetően feljogosított személy is intézte, a peres iratok között fellelhető alperesi utasításokban foglaltaknak megfelelően. Kifogásolta felperes, hogy alperes a képviseleti jog hiányára az első fokú eljárásban nem hivatkozott, így erre a másodfokú eljárásban nincs módja. Kérte annak figyelembevételét, hogy alperes az első fokú eljárás során a követelés jogalapját nem, csupán összecszerűségét tette vitássá, a követelést részben, 1.067.838 forint erejéig elismerte. Alappal nem kifogásolhatja a fuvarlevelek bizonyító erejét sem, a kirendelt igazságügyi szakértő a szakvélemény elkészítése során azokat elfogadta és felhasználta, a szakvélemény vonatkozásában pedig az alperes kifogást nem emelt. A fellebbezésben foglaltaktól

eltérően nem feltáratlan a tényállás, az alperes által hivatkozott nyomozati eljárás bűncselekmény hiányának a megállapításával zárult, továbbá meg sem jelölte azokat a további okiratokat, amelyekből bármilyen további releváns tényállási elem megismerhetővé válna. Alperes fizetési kötelezettsége nem azért állt be, mert felperes az alvállalkozó részére teljesített, egyébként az erre vonatkozó okiratokat csatolta, továbbá igazolta azt is, hogy az alvállalkozó jelen per befejezéséig díjigényének gyakorlására vonatkozó jogát - késedelmi kamatfizetési kötelezettséggel - felfüggesztette.

A Fővárosi Ítéltábla a jogorvoslati eljárás során a keresetnek 1.067.838 forint és járulékal erejéig helyt adó ítéleti rendelkezés megalapozottságát nem bírálta felül, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság határozata ebben a körben - fellebbezés hiányában - a Pp. 228. § (3) bekezdése szerint jogerőre emelkedett.

Alperes fellebbezése nem megalapozott.

Alperes a fellebbezésében nem adta elő, hogy az általa hivatkozott büntető eljárás során történő iratlefoglalás, okiratai hiánya mely tényállítása bizonyítása tekintetében minősült akadálnak, nem fejtette ki, hogy a BRFK többszöri eredménytelen bírósági megkeresése folytán mennyiben volt elzárva a bizonyítástól, így nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla a tényállás feltáratlanságára vonatkozó előadását; az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta és helytálló az abból levont jogi következtetése is.

A peres felek egyező nyilatkozata alapján, melyet alátámasztott a közbeszerzési eljárás során tett felperesi ajánlat (versenypályázat), helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a 2006. szeptember 12-i szerződésben a felperes vállalta a mérlegelés költségét. A fellebbezésben foglaltaktól eltérően nem tévedett annak megállapításakor sem, hogy alperes a 2010. július 27-én kelt levelében szerződésmódosításra vonatkozó ajánlatot tett, további súlykontroll igényt közölt, ezen mérlegelés díját saját magára vállalva. A szerződésmódosítás létrejötte körébeni ítéleti indokolást a fellebbezésben foglaltakra is figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla akként pontosítja, hogy a 2010. július 27-i alperesi ajánlatra a felperes a jogvitára még irányadó 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 213. § (2) bekezdése szerint minősülő új ajánlatot közölt, ugyanis elfogadta a további mérlegelés szükségességére vonatkozó elvárást és annak alperesi díjviselését, de a mérlegeléssel összefüggésben felmerülő költségei megtérítését igényelte. Ezen új ajánlat Ptk. 216. § (1) bekezdése szerinti ráutaló magatartással történő alperesi elfogadására vonható le következtetés abból, hogy felperes kontroll mérlegeléshez kapcsolódó szolgáltatását - a tehergépjárművek mérlegelés helyszínére történő eljuttatását - igénybe vette és elfogadta, valamint helytállóan vette figyelembe az elsőfokú bíróság ennek további alátámasztásaként azt, hogy az alperes a díjkövetelésből 1.067.838 forintot maga is elismert.

Mindezt a peres felek közötti szerződés módosítása tekintetében a Ptk. 205. § (1) bekezdése, 240. § (1) bekezdése szerinti konszenzus fennállt, mely kellő alapot teremtett a felperes számára többletszolgáltatása díjának a követelésére.

A fent kifejtettekből következően alperes a fellebbezésében azon okból is alaptalanul tette vitássá a szerződésmódosítás létrejöttét, hogy a 2010. július 27-i levél aláírója, Gaál József önálló aláírási joggal nem rendelkezett. Az eljárás irataiból kitűnően erre alperes az első fokú eljárás során nem hivatkozott, ennek esetleges akadályát nem nevesítette, így ezen fellebbezési új tényállítása egyrészt a Pp. 235. § (1) bekezdésébe ütközik, másrészt érdemben sem foghatna helyt. A képviseleti jog túllépése a Ptk. 221. § (1) bekezdése szerinti álképviselet; az álképviselő eljárása a képviseltet, ha utóbbi nem hagyja jóvá a képviseleti jog nélküli személy nyilatkozatát, nem jogosítja és nem kötelezi, ugyanakkor az álképviselő jognyilatkozata a képviselt jóváhagyásával érvényessé válik. Tekintve, hogy felperes súlykontrollálás körében teljesített többletszolgáltatását az alperes a fentiek szerint elfogadta, ezáltal az álképviselő jognyilatkozatát is jóváhagyta, így a szerződésmódosítás érvényességéhez a fellebbezésben állított okból nem fér kétség.

A fellebbezésben foglaltaktól eltérően a jogvita elbírálása körében nincs jelentősége annak, hogy felperes az alvállalkozója felé kifizetést teljesített-e, a keresettel érvényesített követelés ugyanis nem kártérítés, hanem szerződésmódosítás alapján nyújtott szolgáltatás pénzbeli ellenértéke; felperes a többletfuvarozás díjára attól függetlenül támaszthat igényt, hogy azt saját maga vagy alvállalkozója útján végezte-e el. A többletfuvaridő követelésére vonatkozó joga az igazolt teljesítésével megnyílt, követelése esedékessé vált az alvállalkozó felé történő kifizetés nélkül is. Mindezzért az alperes a díjfizetési kötelezettségét alappal nem tagadhatja meg arra hivatkozva, hogy az alvállalkozó díjazásának megtörténte nem nyert igazolást.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla az alvállalkozói kimutatás bizonyító erejének a hiányára, a többlet fuvaridő bizonyítatlanságára vonatkozó fellebbezési okfejtést sem.

Az elsőfokú bíróság a követelés összegét a Pp. 177. § (1) bekezdése alapján helytállóan szakértő bevonásával vizsgálta; ... kirendelt igazságügyi szakértő a 2012. augusztus 28-án kelt szakvéleményében a kontroll mérlegelés miatti plusz futásteljesítmény mellett, annak időigényét is vizsgálva tett szakmai megállapításokat. Az ... úti, ... úti és ... úti telephelyre végzett szállításoknál akként nyilatkozott, hogy a 40 perces fuvaridő növekmény reális, a ... útra figyelembe vett 2 óra 10 perces növekményt túlzottnak tartotta és azt 1 óra 50 percben határozta meg. Ezen utóbbi szakmai megállapítását a 2012. november 26-án kelt kiegészítő szakvéleményében akként módosította, hogy 2 óra 4 perces idő növekményt tartott reálisnak. Az első fokú eljárás irataiból kitűnően az alperes a 2012. szeptember 21-i tárgyaláson a szakvéleményben rögzítetteket, a 2012. november 27-i tárgyaláson a kiegészítő szakvéleményben foglaltakat elfogadta, a szakértő egyik szakmai állítása vonatkozásában sem emelt kifogást. Az egyes fuvarlevelek fuvaridő tekintetébeni esetleges hiányos kitöltése a szakvélemény adásának nem képezte akadályát, a szakértő ugyanis az útvonal ellenőrzése alapján bírálta felül a felperesi többletidő igényt, az alperes pedig ezen szakértői módszer helytállóságát sem tette kifogás tárgyává.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott okirati, tanú- és szakértői bizonyítás eredményének Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő mérlegelésével vont le következtetést a felperest megillető díjazás összegére, az e körbeni ítéleti álláspontot és számszaki levezetést a Fővárosi Ítéltábla maradéktalanul osztotta.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezésben előadottak eltérő tényállás megállapítására és érdemben eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - utalva a Pp. 254. § (3) bekezdésében foglaltakra - helybenhagyta, annak nem fellebbezett részét nem érintve.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte felperes másodfokú perköltsége megfizetésére, melyet a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján 265.000 forint + áfa jogi képviseleti munkadíjban határozott meg.

Budapest 2014. december 9.

Dr. Tibold Ágnes s.k.,
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s.k.,
s.k.,
előadó bíró

Dr. Felker László
bíró